

TBMM
YEŞİLLER VE SOL GELECEK PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı :

Tarih :

1457
28.08.2023

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

3023

Aşağıdaki sorularımın **Tarım ve Orman Bakanı İbrahim YUMAKLI** tarafından Anayasanın 98. İçtüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Ç. Otlu

Çiçek OTLU

İstanbul Milletvekili

İstanbul'da, enerji, sanayi tesisleri, madencilik, artan nüfus, havzaların yapılaşmaya açılması, 3.köprü, Kuzey Marmara oto yolu, 3.havalimanı projeleri, iklim krizi, mevsim normallerinin altındaki yağış oranları gibi nedenlerle su varlıkları hızla tükenmekte ve kirlenmektedir. TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi 2022 verilerine göre, İstanbul'un nüfusu 15 milyon 907 bin 951 kişiye ulaşmıştır. Türkiye nüfusunun yaklaşık %19'u İstanbul'da yaşamaktadır. Kişi başına günlük 182 litre su tüketilmektedir. Şehrin günlük su tüketimi ortalama 2.9 Milyon m3, yıllık su tüketimi yaklaşık 1 milyar 60 milyon m3'tür. İstanbul'un içme ve kullanma suyu ihtiyacı havzalarda yağışların barajlarda toplanması ile sağlanmaktadır. 200 km uzaklıkta Düzce'de bulunan Melen havzasından toplanan sular şehre iletilmektedir. 2023 yılı başından itibaren günlük su ihtiyacının neredeyse tamamı, 352 Milyon m3 Melen ve Yeşilçay su sisteminden sağlanmaktadır. İSKİ tarafından tüketilen elektrik enerjisinin yaklaşık %75'lik kısmı, 1.159.574.811 kw/yıl içme suyu tesislerinde kullanılmaktadır. Enerji tüketimi yüksek olduğu için uzak havzalardan su temini maliyeti artırmakta bu da halka yansımaktadır.

İSKİ'nin verilerine göre İstanbul'da ortalama baraj doluluk oranı Ağustos 2023 ayı itibarıyla yüzde 36.21 olarak tespit edilmiştir. Bu rakam son yılların en düşük seviyesini göstermektedir. Bilim insanları İstanbul'un su ihtiyacını karşılayan 10 barajda doluluk oranının normalde yüzde 60'ların üzerinde olması gerektiğini belirtmektedir. Su Politikaları Derneği'ne göre, barajların doluluk oranının gerilemesinin en önemli sonucu, içme suyu temin maliyetinin artması ve suyun kalitesinin düşmesidir.

İstanbul'un su ihtiyacı karşılayan Kırklareli Vize ilçesi sınırlarındaki Kazandere, Pabuçdere ve İstanclar barajlarının doluluk oranının ciddi bir şekilde düşmüştür. Çiftçiler, tarımsal ürünlerini kurtarmak için yer altı sularını bilinçsiz bir şekilde kullanmaktadır. Çevre Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi'nin hazırladığı İstanbul Çevre Durumu Raporu 2023'de, "suya erişim hakkı için su yönetimlerinin kent içi havzaların korunmasının sağlanması, yapılaşmanın önüne geçilmesi, su toplama havzalarını genişletmesi, kent içi derelerin temizlenerek su kaynağı haline dönüştürülmesi" önerilmektedir.

Büyük Melen Projesi kapsamında İstanbul'a içme ve kullanma suyu temin etmek için Sakarya Kocaali ilçesinde Melen Çayı üzerinde yapılmakta olan Melen Barajının 2016 tarihinde bitirilmesi planlanmış, barajın gövdesinde oluşan çatlaklar su tutulmasına engel olmuştur. İstanbul'un 2040 yılına kadar su ihtiyacını karşılayacağı söylenen barajın güçlendirme çalışmaları ekonomik nedenlerle 2022 yılında durdurulmuştur. Şimdiye kadar Yaklaşık 8 milyar TL harcadığı tahmin edilen baraj için, 18 Mayıs 2023 tarihinde yapım ve inşaat işleri için müşavirlik (danışmanlık) hizmeti almak üzere yeni bir ihaleye çıkılmış yeterli sayıda teklifin çıkmaması nedeniyle müşavirlik ihalesi iptal edilmiştir.

Bu bağlamda;

- 1-İstanbul'da ortalama baraj doluluk oranı Ağustos 2023 ayı itibarıyla yüzde 36.21 olarak tespit edilmiştir. Bu oran içme ve kullanma suyu olarak yeterli olabilecek midir? Bu konuda araştırmanız ve ilgili kurumlarla iş birliğiniz var mıdır?
- 2-Kuraklık, hava sıcaklıkları, buharlaşma, artan nüfus, Kanal İstanbul gibi mega projeler dikkate alınarak İstanbul'un su sorununa ilişkin etkin politikalar üretecek misiniz?
- 3-İstanbul'da mevcut barajların su tutma kapasitelerinin artırılması için projeleriniz var mıdır?
- 4-İstanbul'da kuzey ormanları başta olmak üzere ormanlık alanlarda yapılaşmayı, enerji maden ve turizm projelerini engellemeye yönelik çalışmalarınız var mıdır?
- 5-İstanbul'un su rezervini arttırmaya yönelik baraj planlamanız var mıdır? Varsa hangi projeler ne zaman uygulamaya konulacaktır?
- 6-İstanbul'un yer altı ve üstü su varlıklarını korumaya yönelik ilgili kurum ve kuruluşlarla ortak projeler üretilecek midir?
- 7-İstanbul'un su varlıklarının gittikçe artan nüfusa yetmeyeceği dikkate alınarak Melen Barajı'nın acil bir şekilde yapımının tamamlanması sağlanacak mıdır?
- 8-Melen Barajı'nın maliyeti ne kadar olmuştur? Projede kamu zararına neden olan görevlilerle ilgili açılmış soruşturma var mıdır?
- 9-İstanbul'da şebekeden kaynaklanan su kaçaklarını minimum bir düzeye indirilmesi için yerel yönetimlerle iş birliğiniz var mıdır?
- 10-Suyun tarımsal sulamada ve sanayide suyun verimli kullanılması, aşırı su kullanan sektörlerin denetim altına alınması için çalışmalarınız var mıdır?